

## Naročnina

z naša letno 30 Din, polletno 15 Din,  
— za inozemstvo letno 60 Din.

Posamezna številka 1 Din.

UREDNIŠTVO — UPRAVA:  
pri g. Jos. Benko v M. Soboti,  
telefon številka 8.

Štev. rač. poštne hran. 12.549

Izhaja vsako nedeljo.

# MURSKA KRAJINA

Tednik za gospodarstvo, prosveto in politiko

## Cena oglasov

Na oglasni strani: cela stran 800  
Din, pol strani 400 Din. — Cena  
malim oglasom do 30 besed 15 Din,  
vsaka beseda več 1 Din. — Med  
tekstom vsaki oglas 15% dražji.  
Pri večkratnem oglaševanju popust

UREDNIŠTVO in UPRAVA  
v Murški Soboti.

Rokopisi se ne vračajo.

V. LETO

Murska Sobota, 3. Julija 1938.

ŠTEV. 27.

## Naš mednarodni položaj

Če se pazljivo zasleduje dogodke v mednarodnem političnem življenju, se lahko do podrobnosti oceni ne le naš trenutni položaj v Evropi, temveč tudi vso koristnost one zunanje politike, ki jo je Jugoslavija zasledovala v zadnjih treh letih. Naš ministrski predsednik in zunanji minister g. dr. Milan Stojadinović je že večkrat povdaril, da vodi edino in izključno jugoslovansko politiko, ki stremi za tem, da se ohranijo stara prijateljstva in ustvarijo nova, in da zasigura mir v tem delu Evrope, s čimer je doprinesel velik delež k vsesplošnemu pomirjenju med narodi. Ti nazori in to stališče naše zunanje politike so bile iz naše strani vedno iskreni in po tej poti je vedno hodila naša diplomacija.

V sorazmerno kratkem času, zahvaljujoč se baš zunanji politiki Jugoslavije, so se do temeljev spremenile razmere na Balkanu in v srednji Evropi, tako da je v tem delu Evrope zavladal nov duh, duh skupnega dela, dobrega sosedstva in prijateljstva. Stališče, ki jo je zavzela naša država, mora biti dobro, ker je zgrajeno na živih dejstvih in na pravilnem ocenjevanju svetovnih dogodkov. Naši novi prijateljski odnošaji z evropskimi velesilami, predvsem z Nemčijo in Italijo, so bili od gotove strani, in to radi nepoznavanja razmer, ožigosane in napačno tolmačeni. Medtem pa je danes vsakomur jasno, tako našim državljanom, kakor tudi najširšim slojem inozemstva, da se je treba baš tem novim zvezam zahvaliti, da je prišlo do znosnejšega sožitja med narodi v Srednji Evropi. Seveda so bile pri tem ustvarjene nove razmere, posebno s strani nepoklicanih. To ni moglo niti v najmanjši meri vplivati, da bi se opustila započeta pot, niti ni vplivalo na razpoloženje našega naroda, ki je odobral to delo, ker so ga dogodki dovedli do prepričanja, da je ta zunanje politična usmeritev edino koristno le njemu samemu.

Zadnji dogodki v Evropi so živo potrdili pravilnost politike našega zunanjega ministra in

predsednika vlade dr. Milan Stojadinovića. Pokazali so v žarki luči, da so njegovi računi pravilni in da izkazuje same koristne postavke za naš narod in državo. Stvarno vodstvo politike, ki jo je započel dr. Stojadinović pred več ko dve leti, je našlo posnemovalce tudi pri drugih državnikih Evrope. Le en primer: Jugoslavija je že od vsega početka izjavila, da ne želi vmešavati se v špansko državljanko vojno. Do istih izjav so prišle velesile v Evropi še le pred kratkem. Bili smo ena izmed prvih držav, ki je sklenila z Nemčijo najširši gospodarski sporazum in prijateljsko zvezo. To kar smo mi že dosegli, za to se danes nekatere države še potegujejo. Sklenili smo slično pogodbo tudi s sosedno Italijo in s tem pogasili nevarno žerjavico ob Jadranu, ki je tlela vse od konca svetovne vojne in ki je tolikokrat grozila, da se razplamti v uničujoč svetovni požar. Mi smo že imeli koristi od sklenjenega sporazuma, ko je mogočna Anglija še le prišla do spoznanja, da bi bilo za njo dobro in koristno, če bi ponudila Italiji roko sprave. Slednjič je prišlo med obema državama do potrebnega skupnega sodelovanja in slednjič se je zganila tudi Francija, da prav tako odstrani vsa vprašanja, ki so že dolga leta kalila dobre odnose z ita-

ljanskim sosedom. Da je pa do tega prišlo, se je zahvaliti onim ljudem v Franciji, ki jim je do lastnih koristi več, kot vse ostalo kar se dogaja po svetu.

Iz vsega tega je razvidno, da je Jugoslavija prevodila že pred davnim vso pot, po kateri so krenile nekatere velesile še le pred kratkem. S tem pa je tudi že podan dokaz, da je smer naše zunanje politike popolnoma pravilna in le sreči se imamo zahvaliti, da nam je v pravem trenutku postavila na čelu naše zunanje politike moža, sposobnega in z najširšim razgledom v bodočnost. Zunanja politika dr. M. Stojadinovića je deležna nedeljenega priznanja ne le doma, temveč tudi po širnem svetu. Zadnji dogodki, ki so Evropo pretresli do temeljev, so še bolj utrdili in dvignili avtoriteto naše države, ki ne predstavlja več brezpomembnih držav v krogu evropskih narodov, temveč se za njeno prijateljstvo potegujejo in prav tako se poslušajo njeno mnenje in uvažuje njena beseda, ko stopajo v ospredje važni politični dogodki. Da je pa pred vsem svetom porastel tako zelo ugled naše domovine, pa je zasluga našega min. predsednika in zunanjega ministra dr. Stojadinovića, ki opravlja svoje delo z globokim razumom in iskreno ljubeznijo do naroda.

## Sokolski praznik v Murški Soboti

Dne 12. junija t. l. je imelo naše sokolsko društvo svoj letni nastop; naraščaj pa je razvil svoj prapor — prvi v našem Prekmurju.

Že na predvečer se je naše mesto odelo v državne zastave, le redke so bile one hiše, ki so bile brez okrasa. Ob nastopu večera je sokolski naraščaj napravil povorko od Sokolskega doma do stanovanja kumice g. Benkove, kjer je godba zaigrala podoknico, naraščajniki Velnar in Zrinski ter naraščajnica Nišelvicar pa so pozdravili kumico. Ob veselem razpoloženju in vzklikanju kralju in domovini se je povorka vrnila pred sokolski dom in se ob petju sokolske himne razšla.

Drugi dan so se ob 6. uri pričele tekme naših sokolskih čet za prehodni prapor, ki ga je dve leti čuvala četa Rakičan. Po trdi borbi si je prapor zopet priborila četa Rakičan. Po pri-

hodu sokolske godbe iz Središča ob Dravi, so se ob 9. uri pričele skušnje za popoldanski nastop. Medtem, ko se je na trgu pred okrožnim sodiščem zbirala sokolska vojska, se je polnilo obširno lepo urejeno letno telovadišče. Točno ob določenem času je krenila povorka skozi mesto, v kateri je korakalo skupno 392 pripadnikov Sokola v krojih, 4 prapori, dve godbi in 82 članov in naraščajnikov v civilu. Povorka je krenila po glavnih ulicah na telovadišče, kjer je bil pred slavnostno tribuno stik. Takoj po prihodu kumice, ki jo je ob sviranju pozdravne korračnice sprejel starosta br. Velnar in naraščajnica Brumnova, se je pričel izvajati obširni spored. Ob sviranju državne himne se je dvignila na jambor državna zastava; ob petju „Pesmi sokolskih legij“ pa zastave slovanskih narodov. Po pozdravu kumice, pred-

sednika občine, narodnega poslanca, komandanta mesta in številnih zastopnikov društev in korporacije je sledila predaja prehodnega prapora četi Rakičan. S primernim nagovorom je prapor izročil br. Nišelvicar zmagovalki. Članice čete Rakičan pa so predale zmagovitim tekmovalcem krasen šopek rož. Okrožni načelnik br. Bračko je izročil diplome naši deci, to je zmagovalcem pri tekmi dece dne 29. V. 1938. Trinajst mladih sokoličev in sokoličic društva Murska Sobota in čet Brezovci, Martjanci in Puconci je ob prisrčnem pozdravljenju občinstva, žarečih lic prevzemalo malo priznanje za svoje delo.

Sledilo je razvitje naraščajniškega prapora. Kumica g. Benkova je pripela krasen spominski trak in razvila prapor z daljšim, isklesanim nagovorom, ki smo ga objavili v prejšnji številki našega lista. Ob sviranju državne himne, se je izvršilo pobratimstvo novega praporja s ostalimi simboli naših idealov. Sledil je mimohod in pozdrav praporom. Prišel se je javni nastop, ki ga je spretno vodil društveni načelnik br. Horvat. Nastopili so vsi oddelki z vajami za Praški zlet, tri vrste na orodju in kot posebna točka naraščaj pod vodstvom br. Flegarja z vzorno izvedenimi bojnimi vajami. „Češka beseda“ pod vodstvom br. Bračka je zaključila pester spored. Skupno število sodelujočih pri nastopu je znašalo okroglo 400, kar je za društveni nastop rekordno število. Sodelovali so skoraj izključno le pripadniki domačega društva in čet.

Ob petju slovanske himne in navdušenem odobravanju občinstva je bil zaključen uspeh javni nastop, narkar je sledila ljudska veselica. Cela prireditev je pokazala, da se sokolstvo zaveda svojih dolžnosti in, da zmagovito koraka naprej po pravilno začrtani poti. „Le naprej brez miru...“

## Starši! Pazite na otroke!

Murska Sobota raste kar vidno iz dneva v dan. Porast prinaša seboj vse udobnosti pravega mestnega življenja. Razširile so se ulice, nastale so promenade po glavnih ulicah, po parku in fazaneriji do kopališča. Imamo kopališče, ki je prav potrebno in koristno. Kino nam je nudil ob nedeljah kar tri predstave. V nadomestilo kina v letni dobi odmeva iz gostilniških vrtov „jazz“. Praviljo, da pridejo tudi „balalajke“, da ne ostanemo preveč

**3. JULIJA VELIKA TOMBOLA OLEPŠEVALNEGA DRUŠTVA M. SOBOTA**  
**1 9 3 8 I. DOBITEK NOV OSEBNI AVTO!!!**

zapuščeni v nekdanji „Sibiriji“. Čas nas tira v modernizem. — Pozabljujemo pa, da rastejo z nami tudi naši otroci, ki dojemajo življenje po svoje, posebno, če nimajo starši časa, da bi se vsaj malo zanimali, kaj počneja mladina, zlasti deklice, ki so jim izročena v varstvo in v odgojo. Žalostno je, da naletiš na nje ob vsakem času, ob vsaki uri, kjerkoli, v kinu ali pri predstavah, v parku ali na plesu, saj rastejo brez odgovornosti. Kje so starši? S teškim srcem ugotavljamo, da bodo zanamci slabiči, pomehkuženi, brez volje in energije do dela in obdelovanja slovenske zemlje. Vsega bo v bodočnosti zadosti: zabav in bolezní, krepost in volja pa bosta zatonili.

Starši! Prosim vas, zaposlite mladino z delom in nadzorujte jo!

## Pogovor dveh prijateljev

Jánoš sobočanec, Števan goričanec.

Jánoš: Boug dáj Štefan; no zdaj ste nás pa nej pústili tak dugo čakati.

Štefan: Meo sam nekši silni opravek, pa mi je prilika prinesla, ka sam se gnes z autojom pripelao.

Jánoš: No, gnes ste se pa gospodski postavili v Soboto. Pri nás je tou nej novoga z autojom se pelati, ka jih že telko mámo, ka ne vejo koga bi vozili žnjimi.

Štefan: Mi túdi napredujemo, naši županje že túdi začajo prejkiditi na autovoznjo.

Jánoš: Zakaj pa ne bi. Če pri nás má poslanec, banski svetnik, župán, pa podžupán, pa že neštérni odborniki, zakaj nebi mogli meti Vaši županje.

Štefan: Razmim, varaški gospodje morejo meti. Vido sam túdi zádnič podžupánovoga, ali odbornikov kakši je ešče nej. Ali podžupánov se louči od ovih, te je tak máli, liliputaner, ka bi eden pošteni vesnički župan ne bi meo mesta v njom.

Jánoš: Ka právite, ka v našega podžupána automobili nebi meo mesta Vaš eden župán? Te se moutíte. Včasí kak ga je pripelao, so ga vóprobalí. Notrí so posádili najvékšega Vašega župána, pa nájdebelejšega našega sobočkoga krčmára i jih je pelao vó prouti Hidvégl i nazáj.

Štefan: Pa je mogo v njega té najvékši župan, vej je pa auto nej tak visiki; na širino pa ne vem če je meo mesto té nájdebelejši krčmár.

Jánoš: Té velki župán je po štírajšou v njega, za krčmára so pa natégnoli male dveri, pa so njiva notrí stisnoli. Župáni je bila gláva prevísika, nogé pa preduge; krčmári so se pa kučti stiskávali. Znoutraj je bilou premalo lúfta, pa so mogli vse goríodprejti, naj se ne bi zadúšila. Malo sta auto preveč potéžila i so se péra natégnola, ali zdržao je te máli liliputanec tou najvékšo probo njegovoga obstoja.

Štefan: Gde pa je najšao té Vaš gosp. podžupán tak srčkan automobilec; pa kak ga je mogo spraviti prek Móre po tej zrúšeni potáj pa mostovaj esi v Soboto?

Jánoš: Negde tam pri Mariborskem pohorji ga je najšao kúpiti. Vzeo je z

sobov nájbougšega šofóra, štéri pri več sobočki gospodaj vópomága voziti, štéri ne vejo voziti sami. All sam gosp. podžupán je napravo šoferski izpit z odlikov. Mela sta pa malo nesreče. Zdaj obstoji nekša leteča kontrola na tákše mále i velke automobile. Stávi jiva tá kontrola i zahteva dokumente. Gosp. podžupán vóvdári svedočanstva od autoja, ešče pod stároga lastnika imenom, dokáže lastniško pravico. Kontrola pita za šofersko legitimácijo. Naš podžupán iznájde se, ár je nej meo legitimácije pri sebi, pokáže na pouleg sedéčega, tou je šofór. Nesreča, šofór túdi nema legitimácije pri sebi i tak kontrola zapiše v svojo knigo obádvá i ešče, kda, kde, kak sta se rodila, očo, mater, ženo, dečo i zdaj čaka občinska kancelárija, kda pride té veliki akt, gde de popisana autoja nesreča našega podžupána.

Štefan: Če je telko kontrole, te skoron je nej vredno se vmešati v automobile. Vej pa znábíti društvo automobilistov de njim pomágalo.

Jánoš: Tou društvo de se zdaj ešče organizíralo. Čúo sam ka de nekši klub. Nema jo pa ešče organizátora za tou. Iščéjo túdi predsednika pa tájnika, pa se nemrejo znájti kak bi tou nastavili.

Štefan: Vej pa v Soboti máte zádosta gospodov, štéri radi sprimejo častna mesta, vendar túdi tú nájdete.

Jánoš: Potrúdíli se bomo, pa Vam drgouč povem, zdaj pa zbogom Štefan.

## Prvi pokrovitelj Ciril-Methodove podružnice v Murški Soboti.

Globoko razumevanje za delovanje Ciril-Methodove družbe je pokazal narodni poslanec g. Benko Josip, ki je z zneskom 300 Din postal prvi pokrovitelj Ciril-Methodove podružnice ter s tem pridobil aktivno in pasivno pravico na velikih skupščinah. Za to plemenito dejanje, kakor za razumevanje političnega položaja na naši severni meji, se mu prav iskreno zahvaljujemo. Upamo, da bodo še drugi sledili temu vzgledu. — Mi pa stopamo pogumno naprej v trdni zavesti, da delamo za narod, ki je nujno potreben pomoči.

## Potrebno je združiti vse narodne sile

Z veseljem moramo ugotoviti, da se je v zadnjem času podvzela akcija za združitve vseh narodnih sil brez razlike na svetovno nazorno pripadnost. Ta zamisel se poraja zlasti po zadnjih mednarodnih dogodkih, ki so bili takega značaja, da se je moral vsakdo, ki mu je pri srcu bodočnost naroda, ob njih globoko zamisliti in spoznati, da po sedanji razdiralni poti nismo več dalje, temveč je potrebno strniti vse narodne sile k skupnemu in enotnemu delu.

Posebno nas veseli, da prihaja ta pobuda od naših mladih izobražencev in kmetske mladine, kar pričakujemo, da bo ta klic po slogi vzdramil marsikoga in ga pripeljal na pravo pot, ob času, ki je resen in ki terjá od vsakogar, da se možato postavi na branik narodnih interesov.

## Pripr. odbor okrožja kmet. fantov in deklet v M. Soboti

je usvojil naslednje predloge:

Prireditve 1) tekme žnjecev v Črnelavcih, 2) tekme koscev v Sebeborcih in 3) tekme koscev v G. Petrovcih. Dalje bo okrožje priredilo enodnevni izlet z avtomobilom v Maribor ob priliki mariborskega tedna, si ogledalo vinarsko šolo in druge zanimivosti. Poleg tega so na vidiku še manjše prireditve. V zvezi s prireditvami so tudi manifestacijska zborovanja, na katerih pa naj govorijo samo naši kmečki fantje in dekleta. Prireditve morajo biti skrbno pripravljene, kolikor pač

današnje razmere dopuščajo. Opozarjamo, da smo nepolitična organizacija in da se morajo društva v smislu sklepa zveze izogibati kakršnimkoli stikom z obstoječimi političnimi organizacijami. Glede podrobne organizacije bodo prejela društva posebna navodila od zveze in okrožja.

Vsestransko se je izrazila tudi želja po ustanovitvi lastnega neodvisnega časopisa. Delegati imajo nalogo, pripraviti izčrpna poročila za bodočo sejo. Kmečka sloga!

## Velike možnosti.

V teku gospodarske krize smo opazili, da so bile zaradi krize najhujše prizadete poljedelske države, ki svojih pridelkov niso mogle vnovčiti na svetovnih tržiščih. V tem času je nastalo naziranje, češ da imajo agrarne države na razpolago toliko živil, da vseh same ne morejo potrošiti. To naziranje pa je docela pogrešno, kajti v gospodarsko manj razvitih agrarnih državah je potrošnja živil v resnici mnogo manjša, nego v naprednih in industrijskih državah. Naš kmet si mora v mnogih primerih odtrgati hrano od ust in prodati svoj pridelek, da lahko kupi najnujnejše druge življenjske potrebščine. Na drugi strani pa je znano, da kmetijstvo gospodarsko najbolje uspeva in je razmeroma najbolj donosno v onih državah, ki so industrijsko v večji meri razvite, in kmetovalci lahko v svojem najbližjem okolišu po dobri ceni prodajo svoje pridelke. Pogrešno je naziranje, ki se pogosto širi v krogih našega kmetijstva, češ da gre razvoj industrije na škodo kmetijstva, kajti tudi naše kmetijstvo bo najbolj napredovalo, če bomo v naši državi imeli več kupcev kmetskih pridelkov, torej nekmetijskega prebivalstva. To nam potrjuje že bežen pogled na posamezne pokrajine naše države, ki nam pove, da je gospodarsko stanje kmetijstva razmeroma najboljše tam, kjer je v večji meri naseljena tudi industrija, ki daje kmetijstvu v neposredni bližini številne kupovalce agrarnih presežkov, najslabše pa v čisto agrarnih predelih. Izkupiček je za kmeta vedno boljši, če lahko v domačem kraju neposredno proda konsumentom svoje pridelke, kakor pa če mora te pridelke prodajati v oddaljenejših krajih; najslabšo ceno pa dobi za svoje pridelke, če jih mora izvažati v druge države.

V naši državi je celo potrošnja kruha zelo majhna, saj uživa rudni del prebivalstva koruzo ali koruzni kruh. Izračunali so, da znaša povprečna potrošnja pšenice na enega prebivalca v naši državi dnevno le nekaj manj nego 300 gramov in da ne bi imeli nikakih izvoznih presežkov v pšenici, če bi se ta potrošnja povečala za 21 gramov.

Do zanimivih zaključkov pridemo tudi, če razmišljamo o možnosti raz-

voja naše živinoreje. Naša potrošnja mesa ni točno znana. Iz podatkov o številčnem stanju naše živine se da izračunati, da bi vso našo živino v treh letih potrošili, če bi se povprečna potrošnja dvignila na 100 g dnevno ali za 36,5 kg na osebo letno, kajti skupna teža vse živine v naši državi znaša okrog 1760 milijonov kg. V industrijskih državah je potrošnja mesa neprimerno večja, nego pri nas. Tako znaša n. pr. v Angliji in v Združenih državah letna potrošnja mesa za osebo povprečno 60 do 70 kg. Če bi pri nas potrošili toliko mesa, bi vso našo živino pojedli v poldrugem letu.

Ti primeri nam kažejo, kako velike so še možnosti povečanja kmetijske produkcije v naši državi, če se bomo gospodarsko razvili in bo potrošnja živil narasla ne glede na to, da se naše prebivalstvo naglo množi.

## 3. julij je tu, vsi v Murško Soboti!



Splošno zanimanje zbuja doslej največja tombola v Prekmurju, ki jo priredi Tujskoprometno in olepševalno društvo v Murški Soboti, dne 3. julija 1938 popoldne ob 3. uri na sportnem igrišču v Murški Soboti.

To bo nedvomno dogodek, kakršnega Murška Sobotica in celo Prekmurje ter sosedni srezí še niso doživeli. Ni čudno torej, ako se za to veliko tombolo opaža naokrog največje zanimanje. Samo ob sebi je razumljivo, da se ljudje zanimajo zlasti za prekrasni štirisedežni luksuzni avtomobil znamke Opel v vrednosti Din 30.000.—, ki tvori glavni dobiček bližajoče se največje tombole, kar jih je bilo doslej pri nas. Drugi dobiček je kompletna spalnica v vrednosti 4.200.— ter še 1000 krasnih in dragocenih dobitkov v skupni vrednosti Din 45.000.—

Sezite po tombolskih tablicah, ki se prodajajo v predprodaji v vseh trgovinah v M. Soboti po ceni Din 5.—

**PRIDITE VSI NA TO NAJVEČJO TOMBOLO — BOSTE ZADOVOLJNI!**

Oglejte si razstavo dobitkov v trgovini poleg urarja g. Dittricha v Murški Soboti!

## Tri leta dela vlade Dr. Stojadinovića

V petek 24. junija je minulo tri leta, odkar je prevzela krmilo države vlada g. Dr. Stojadinovića. Tekom te dobe je vlada uspešno delovala na vseh poljih državnega življenja in se vedno držala načel,

ki jih je njen predsednik proglašil ob nastopu vlade. Na gospodarskem, socialnem in kulturnem polju beleži ob svojem jubileju prav lepe uspehe, ki so v prid vsem državljanom.

## Uredba o cestnih fondih

22. junija je ministrski svet izdal uredbo o državnem cestnem in banovinskih cestnih fondih.

Ministrski svet je na predlog ministra za zgradbe in na osnovi § 53. finančnega zakona, ki se nanaša na ustanovitev državnih in banovinskih cestnih fondov, izdal uredbo o teh fondih, po kateri naj se zagotovijo sredstva za izpopolnitev in izboljšanje cestnega omrežja.

Po tej uredbi se pri Drž. hipotek. banki ustanovijo drž. cestni fond in banovinski cestni fond. Z njihovimi sredstvi se bodo vzdrževale državne in banovinske ceste. S posebnim pravilnikom pa bo minister odredil, kako naj se dela na cestah izvajajo in kako naj se razdele zbrana sredstva.

Cestni fondii so pravna telesa. Njihova denarna sredstva bodo tvorili redni dohodki, posojila in dotacije. Državnemu cestnemu fondu pripadata dve tretjini dohodkov državnega fonda, za javna dela, predvidenih po uredbi o izvajanju javnih del.

Uredba nadalje predpisuje posebne dajatve, ki se bodo letno plačevale za vsako vozilo. Te dajatve bodo znašale za potniški avto 200 din, za motorno kolo 50 din, za motorno kolo s prikolico 75 din, za kolo 10 din, za kočija in vozila na peresih 50 din, za navadna vozila 40 din, za vozila na dveh kolesih 20 din na leto. Državna in banovinska vozila bodo oproščena teh taks. Državni fond bo prejemal tudi dohodke od taks na tuje avtomobile. Te takse se bodo plačevale na osebo in na število kilometrov, prevoženih na našem ozemlju. Višino te takse bo določil minister za zgradbe.

Med sredstva, ki se bodo stekala v državni cestni fond spadajo tudi dohodki od prodanega materiala in reklame. Pobirala se bo 1% taksa od vseh prodanih posestev ob cestah, in sicer pri posestvih v mestih, ki štejejo preko 5000 prebivalcev do 1000 kv. metrov površine, v ostalih naseljih do 5000 kv. metrov, izven naselij pa se bo od vrednosti prodanih posestev do 10.000 kv. metrov površine pobirala še dodatna taksa 1/2 %. Nadalje se bodo v fond stekale mostnine in drugi taki dohodki.

Dohodke banovinskih cestnih fondov bodo tvorile takse od prekomernega izkoriščanja banovinskih cest, 50% odkupnine za osebno delo, ki jo plačujejo državni in banovinski aktivni in upokojeni uradniki in uslužbenci, 25% odkupnine za osebno delo v smislu zakona o nedržavnih cestah, nadalje vse ostale takse in kazni, ki se nalagajo za razne prekrške šoferjem in drugim vozačem.

Uredba določa tudi uvedbo davka na premije za zavarovanje motornih vozil in drugih prevoznih sredstev kakršnekoli vrste. Ta davek bo znašal 10% letne kosmate premije. Vsi zavodi, tvrdke in poedinci, ki sprejemajo v plačilo omenjene premije, bodo morali najkasneje v dveh mesecih po poteku vsakega koledarskega leta predložiti pristojni banski upravi seznam plačanih premij za zavarovana vozila, ki so registrirana na ozemlju prizadete banovine. Kdor teh seznamov ne bi v redu predložil, bo kaznovan z globo od 50 do 1500 din.

## Praznik žetve s tekmo žnjecev v Črnelavcih bo 10. julija

Praznik žetve je v raznih evropskih državah slavlje vsega naroda. In če hoče naša kmečka mladina proslaviti svoje delo, če hoče povdariti pomembnost slabe ali dobre žetve za ves narod, če hoče povdariti, da je kmet tisti, ki pravzaprav hrani vse ljudstvo, kdo se bo potem našel, ki ne bi z veseljem sodeloval?

Tekma se bo vršila 10. julija popoldne in sicer na njivi nar. posl. g. Benka v Soboti (v bližini gostilne Šavel). Že zdaj vlada veliko zanimanje. Satahovčarje so odnesli lansko leto pri tekmi koscev zmago. Pravijo, da tudi letos ne bodo popustili. In akademik Podlessek?! Za nobeno cenol iz Ljubljane je predčasno odpotoval, da je ni mogel zamuditi „senske kosičvi“. Pokazati hoče, da ljubi kmečko delo in kmeta, čeprav bo morda moral zapustiti Vas. Iz drugih vasi se pa sliši: „Lansko leto nisem vedel. Jaz bi jim že pokazal, kako se kosi. Kosednar, Podlessek in drugi, kaj so ti proti meni.“ Tako se obeta odločna borba, ki bo prinesla čast zmagovalcem in užitek gledalcem.

Pred tekmo bo zborovanje, po tekmi pa veselica pri g. Šavlu. Vabimo tekmovalce iz vseh krajev Prekmurja, da se naj javijo najkasneje do 7. julija Društvu kmeč. fantov in deklet v Črnelavcih. Prijaviti se morejo samo skupine treh oseb (kosec, bralja, oz. brač in vezač). Razdelile se bodo tudi letos lepe nagrade.

Tem potom vabimo k sodelovanju tudi vsa prosvetna društva in prosimo, da nam javijo delegate. Prekmurci, vržite proč vse, kar vas razdružuje in pokažite, da ste pripravljeni boriti se za slovenske in kmečke pravice v nedeljivi Jugoslaviji.

Društvo kmeč. fantov in deklet Črnelavci—Veščica.

## Najnovejši modeli

# ZÜNDAPP, VICTORIA, ARDIE

stalno na zalogi. Niske cene, ugodni plačilni pogoji.

Samo pri tt.

## ŠTIVAN ERNEST

motorna vozila, kolesa, šivalni in pisalni stroji, radio aparati i. t. d.

## Nevihta in nalive.

V dnevih pred nedeljo 26. t. m. je bilo v Prekmurju silno vroče in soparno. Rastline na poljih in vrtovih so začele veneti. Kmetovalci so bili v skrbeh za svoje pridejke. 26. t. m. popoldne so se pa začeli zbirati od vseh strani zatemneli oblaki, v katerih je začelo grmeti in bliskati. Z močnim viharjem je začelo silno deževati tako, da so bile ceste in polja na mah polne vode. Padala je tudi redka toča, ki pa ni povzročila posebno velike škode. Deževalo je 1 1/2 uro in dodobra namočilo vse. Od viharja in močnega vetra je žito, pšenica in koruza polegla.

## DOMAČE VESTI

Murska Sobota:

— DNE 3. JULIJA 1938 OTVORITEV VRTA gostilne ČERNJAVIČ v Murski Soboti.

— Praznovanje Vidovega dne v M. Soboti se je vršilo slovesno. Poslopja so bila okinčana z zastavami. Ob 8. uri so se vršile maše v vseh treh cerkvah za padlimi junaki na Kosovem polju. Udeležba je bila povsod velika, zlasti od strani šoloobveznih otrok. Po sv. maši so bile na gimnaziji in ljudski šoli prirejene običajne slavnosti in učencem razdeljena spričevala, ker se je s tem dnem končal pouk na vseh šolah.

— Šoferska šola. Ker imamo že večje število prijaviteljev za šolo, smo pripravljene v mesecu juliju otvoriti šofersko šolo v Murski Soboti. V kolikor bi se posamezni interesenti za šolo zanimali, prosimo naj se osebno javijo ali pismeno sporoče: Vodstvu šoferske šole Jugoslov. Touring Kluba v Murski Soboti, hotel „Slon“.

— Veliko maturo so napravili. G. Antauer Oto, sin literata in šolskega upravitelja na Tišini, g. Čeh Branko, sin uglednega fin. nadpreglednika v Murski Soboti, g. Györköš Josip, sin posestnika iz Gančani, g. Hartner Geza, sin predsednika obč. iz M. Sobote, g. Jakob Miha iz Lipovec, gg. Kerčmar Avgust iz Šalamenca, Mesarič Štefan iz M. Sobote, Gomboš Janez, Bertalanič Janez iz Krajne, Hoyer Janez iz M. Sobote, Šiftar Ivan iz Petajnci in gdč. Heklič Edita iz M. Sobote. Čestitamo!

— Slinavka in parkljevka se je zopet pojavila v krajih Mostje in Genterovci v lendavskem srezu. Vse prebivalstvo se opozarja, da se strogo

drži tozadevnih predpisov o zatiranju živinokužnih bolezni. Živinski promet z temi kraji je popolnoma ustavljen, kakor tudi izvoz živine iz lendavskega sreza.

— Smrtna kosa. Vsled težke in precej dolge bolezni je v soboški bolnici umrla Tonica Makarovič, šolska upraviteljica v Srednji Blatrici. Pogreb blagopokojnice se je vršil 27. junija t. l. popoldne. Na zadnji poti jo je spremljalo mnogo stanovskih tovarišev in tovarišic, šolski otroci in primorski pripadniki. Doživela je 48 let starosti. Naj poživa v miru!

DOPISI:

— Moravci. Pri nas se bodo vršile dne 10. julija t. l. gasilske vaje, katerih se bo udeležilo 6 bližnjih gasilskih čet. Po vajah priredi gostilničarka g. Sep Julijana veselico na dvorišču g. Banko Franca.

— Zopet poplava. Vsled silnega naliva dne 26. t. m. je prihrumela voda iz lendavskih gorci v taki množini, da je v obveznožju popolnoma uničila pridelke približno 10 ha rodovitnega polja. Opustošeni so tudi vinogradi, kajti voda je odnesla navzdol vso rodovitno zemljo.

— Zahvala. Številnim prijateljem in znancem, ki so mi ustmeno ali pismeno čestitali k imendanu in mojemu štiridesetletnemu jubileju službovanja na veleposestvu gosp. grofa Mikeša na Tišini, izrekam iskreno zahvalo. Na Tišini, 27. junija 1938. Koudila Ivan, upr. veleposestva.

— Stanjevci. Gasilske vaje, ki so se pri nas vršile dne 26. t. l. so privabile k nam mnogo ljudstva. Vse je bilo radovedno videti delovanje nove motorke p. g. čete Šalovci. Ob določenem času se je zbralo k vajah 100 gasilcev. Predvsem so izvajali vojaške vaje, nato vaje z orodjem in potem šele požarne. Nastop gasilcev je bil res lep in zanimiv. Posebno pozornost so pa nudile požarne vaje in delovanje motorke, ki je bilo izpeljano brezhibno. Zahvaljujemo se našim požarnikom za lepo in koristno prireditev, posebno se pa zahvaljujemo članu župne uprave gosp. Štefanec Francu iz Šalovec za stvarno vodstvo vaj in za lep govor, ki ga je na gasilce ob koncu vaj naslovil z zagotovitvijo, da si bomo to prireditev obdržali dolgo v najboljšem spominu.

— Lipovci. Našemu sosedu gosp. Tkalec Ivanu se je pripetila huda nesreča. Ob nevihti dne 26. t. m. popoldne je strela udarila v njegov hlev

užgala seno in omamilo v hlevu vso živino posebno pa 2 kravi in 1 bikca. Medtem ko je ogenj objel na hlevu vse seno in streho, so Tkalcovi z velikim naporom izgnali iz hleva živino in poskusili omamljenost z gonjenjem po dvorišču, rešiti življenje. Toda bila je od strele tako hudo prizadeta, da so bili primorani 2 kravi in 1 bikca takoj zaklati. Hlev, 30 q. sena in mnogo poljedelskega orodja je postalo žrtev požara. G. Tkalec, ki ni bil zavarovan, je oškodovan za približno 50.000 dinarjev.

— **Vančavas.** Za gasilske vaje so se naši požarniki prav dobro pripravili. Ob 13<sup>1/2</sup> uri je prispelo k nam 9 okoliških gasilskih čet s svojim orodjem. Toda nevihta in naliv, katera je začela ob 14. uri razsajati, je popolno izvedbo vaj močno ovirala, ovirala je tudi dohod zunanjim gostom na vaje in na veselico.

— **Velika žaga v Šenyeházi zgorela.** Dne 26. t. m. smo iz Murske Sobotice opazovali velike oblake dima v smeri proti Prosenjakovcem. Poizvedovali smo po ognju in doznali, da je izbruhnil na žagi v Šenyeházi in da je popolnoma uničil veliko podjetje.

— **Blagoslovitev nove motorke.** Prostovoljna gasilska četa Šratovci—Mele si je nabavila novo motorno brizgalno in jo bo pustila dne 3. t. m. slovesno blagosloviti. Za prireditve vlada veliko zanimanje in je za pričakovati, da se blagoslovitve udeležijo mnogo gasilskih čet in ostalega naroda.

— **Finančno ministrstvo** je dovolilo banski upravi v Ljubljani, da najame 1,950 000 din posojila. Ta denar bo porabila za elektrifikacijo Savinjske doline.

## Popravilo nasipa v Petanjcih

V Petanjcih je voda razdrila ob priliki zadnje poplave v tako imenovanem Sigtetu nasip. Popravilo tega nasipa je prevzel sreski cestni odbor v M. Soboti. Vendar se popravila na najbolj nevarnem mestu dozda še niso začela. Vzrok pa je ta, da kmetje nočejo in tudi ne morejo dati brezplačno zemljo za nasip, kakor to hoče sres. cestni odbor. Kmetje bi drage volje dali to zemljo, toda z odvažanjem zemlje se vendar uničijo njihovi travniki. Čudno je to, da sploh komu pride na misel, naj kmet da brezplačno zemljo, kot bi tu šlo za korist samo teh par kmetov. Saj je bilo videti koliko je bilo pač preplavljenega in kateri kraji so najbolj prizadeti. Sreski cestni odbor pravi, da nima dovolj kredita na razpolago.

Ni dovolj, da je vzela vse poplava, še sedaj naj zopet dajemo zemljo, no to je pa lepa.

G. Bajlec je celo predlagal resolucijo, ki bo v imenu kmetov nesel kot zahvalo za vse kar smo prejeli,

Ja g. Bajlec res dosti smo prejeli, tako, da nam revščina že skozi okno gleda, če bomo še dolgo dobivali to kar ste nam Vi g. Bajlec spravili potem bomo res „bogati!“

## POŠTA:

**Bokan Terezija, Francija.** Hvala za pismo. Veseli nas, da ste zdrava in srečna. Poslani denar 67.75 dinarjev smo prejeli. Hvala. Naročnino imate za letos plačano in še pribitek 12.75 dinarjev za drugo leto. Vas prav lepo pozdravljamo.

**Križan Franc, Nemčija.** Hvala za pismo in pozdrave. Tudi mi želimo Vam in vsem ostalim delavcem v inozemstvu vse najboljše. Denar lahko pošljete na vse banke v Murski Soboti. Plačilo sledi po dnevnem kurzu. Danes je kurs 15 Din. Vsak mesec lahko pošljete 10 RM. po pošti te izplačuje po 17.50 Din.

## TROPSKI PROBLEM

U mnogim zemljama još se vrlo često pojavljaju zarazne bolesti, koje predstavljaju trajnu opasnost ne samo za dogodjene zemlje, već i za ceo svet.

Ugled ogromnog svetskog saobraćaja ne postoje više nikakva rastojanja. Ako napr. negde u Kini vlada epidemija, može to značiti opasnost kako za Sredozemno more tako i napr. za predele oko Mehičkog zaliva.

Od velike važnosti je, da se čim u nekoj zemlji, na nekom brodu it. sl. pojavi neka zarazna bolest u većem obimu, treba to odmah staviti do znanja svima javnim zdravstvenim vlastima u celom svetu, da bi mogle na vreme preduzeti potrebne mere.

Istočni biro u Singapuru specielno se bavi nadzorom nad kretanjem zaraznih bolesti u gusto naseljenim istočnim zemljama, u kojima pojava tih zaraza nije nešto retko. Svake nedelje ovaj biro razlašila izvestaje o zdravstvenom stanju na Istoku, koji se saopštavaju svetu telegrafski ili preko radia.

Jednu od bolesti, koje se najčešće pojavljaju i kojima Istočni biro mora da posvećuje naročitu pažnju, je malarija. Tako nije moguće tačno odrediti broj malaričnih bolesnika u svetu, smatra se, da taj broj iznosi oko 830.000.000 (prema prof. Rajneru Milleru). Istočni biro osnovalo je Društvo naroda, isto kao Odbor za suzbijanje malarije, koji se takodje vrlo intenzivno bavi problemom malarije i pitanjem deljena kinina, koje stoji s tim u vezi. U svome izvestaju objavljenom pre kratkog vremena. Odbor za suzbijanje malarije izrazio je svoje mišljenje, da je najcelishodniji način lečenja malarije kratkotrajno kininsko lečenje, t. j. treba 5 do 7 dana uzastopce uzimati dnevno po 1 do 1,2 grama kinina, i u slučaju eventualnih recidiva ponoviti ovo lečenje. Kao sredstvo za predupređivanje preporučuje se dnevna doza od 0,4 grama za vreme cele sezone malarije.

Ovaj stari lek još je uvek najjače oružje u borbi protiv najvećeg bića čovečanstva, malarije.

## SOKOL

### X. vsesokolski zlet v Pragi.

Dne 23. VI. 1938 je odpotoval v Prago Jugoslovenski Sokolski naraščaj. Tudi iz Murske Sobotice je odšlo pet naraščajnikov s svojim praporom.

V nedeljo je bil nastop naraščaja. Dne 29. VI. 1938 pa je odšlo v zlato Prago članstvo. Iz Prekmurskega okrožja skupno 28 članov in članic in sicer iz društva Murska Sobotica in čet Gor. Lendava, Martjanci, Rakičan in Strukovci.

Želimo bratom in sestram srečno pot!

Glavni zletni dnevi bodo od 2. do 6. julija.

Opozarjamo ob tej priliki na prenos vseh zletnih prireditev po vseh čehoslovaških radiopostajah.

## Iz delovanja Združbe trgovcev v Murski Soboti.



**Prepoved izvoza življenskih potrebščin iz Avstrije.** Minister gospodarstva Nemčije je sporazumno z ministrom za prehrano izdal novo uredbo o blagovnem prometu za Avstrijo, s katero se razveljavljajo določeni predpisi od meseca marca. Po novi uredbi se dovoljuje izvoz protizvodov za prehrano in poljedelstvo samo po pismenem odobrenju določenega kontrolnega urada. Odobrenje je potrebno tudi za življenske potrebščine za potniški promet v vrednosti že od 5 RM dalje. V obmejnem prometu je dovoljen izvoz življenskih potrebščin samo v vrednosti do 3 RM.

**Italjani se zanimajo za gradnjo naših cest.** V zvezi z gradnjo cest v naši državi se italijanska gradbena industrija zelo zanima za program novih cest pri nas. Nekoliko italijanskih gradbenih podjetij je želelo napraviti konzorcije z našimi tvrdkami za gradnjo novih cest v naši državi. Po mnenju Italjanov naša podjetja nimajo še zadostnih izkušenj v gradnji modernih cest. Zato mislijo, da bi bilo najbolje, da se ustanovi konzorcij med našimi in njihovimi tvrdkami. V tem primeru bi dali Italjani vse tehnične naprave, ki so potrebne za gradnjo modernih cest, kakor tudi strokovno osebje. Najbolj se zanima za gradnjo naših cest tvrdka Puricelli, ki pa bi gradila samo ceste vsaj v dolžini 500 km. Možno je, da bo gradila ta tvrdka cesto Zagreb—Beograd—Vederemo.

**Nemška zunanja trgovina** je bila v maju za 50 milijonov RM pasivna (sama stara Nemčija za 28). Uvoz je dosegel 516 (aprila 477), izvoz 466 (aprila 451).

**Tvrdki „TA-TA“ ni dovoljeno delo v Zagrebu.** Trgovski list od 22. junija t. l. prinaša vest, da je upravno sodišče v Zagrebu potrdilo odločitev zagrebškega mestnega poglavarstva kot obrtnega oblastva I. stopnje, da se tvrdki „TA-TA“ v Zagrebu prepoveduje delo in je s tem odločitev kr. banske uprave, ki je zavrnila odlok mestnega poglavarstva, razveljavilo.

**Razgrnjeni davčni sezname.** Združenje trgovcev v Murski Soboti opozarja vse člane, da je davčna uprava v Murski Soboti te dni poslala vsem občinam davčne sezname. Vpogled v te sezname ima pravico vsak davčni zavezanec, ki plačuje pridobnino. Nujno priporočamo članstvu, da se v svojem interesu zanima za svoje davčne zadeve. V kratkem bo pričelo zasedanje davčnega odbora, zato se naj člani še sedaj pripravijo in zberejo material s katerim bodo lahko svoje interese branili.

**Sestanek sadnih trgovcev.** Odsek sadnih trgovcev pri združenju trgovcev v Murski Soboti je sklical za soboto, dne 9. julija t. l. sestanek sadnih trgovcev. Ta sestanek se vrši v restavraciji g. Ludvik Bac-a v M. Soboti s pričetkom ob 3. uri popoldne. Odsek je povabil na te sestanek tudi sadne trgovce iz ljutomerskega in dolnelendavskega združenja, da se v

skupnem posvetu izvršijo vse potrebne priprave za letošnje sadno kampanjo. Prizadete sadne trgovce vabimo na polnoštevilno udeležbo.

## Jabolčnica in drva.

Veleposestvo v Gornji Lendavi proda prvovrstno, sladko, garantirano čisto jabolčnico za Din 2 liter ter prvovrstna suha bukova drva.

## UGODNA PRILIKA

Da se v zakup (z arende) circa 69 oralov veliko posestvo v ugodni legi, dobroobdelanem stanju, z zidanim hišnim in gospodarskim poslopjem ter z vsem potrebnim živim in mrtvim inventarjem in orodjem. Na posestvu je 14 glav goveje živine, dva konja in 20 svinj. Mogoča je tudi odprodaja dela tega posestva v obsegu 24—25 oralov s posebnim hišnim in gospodarskim poslopjem z obokanimi hlevi in kletmi. Posestvo leži ob banovinski cesti, oddaljeno od mesta Ptuj 10 km. od železniške postaje Moškajnci pa 3 km. Eventuelni kupec še lahko dobi v zakup posebej 44 oralov veliko posestvo. Na posestvu je tudi večji sadonosnik ter manjši vinograd. Plačilni pogoji ugodni. Poizvedbe pri

**Dr. VIŠENJAR ALOJZU, advokatu v PTUJU.**

Pogajanja se vršijo lahko še le po ogledu posestva.

Za vse izolacije proti vodi, vlagi in za hitro vezavo cementa

# BETONIT

Za vlago nepropustni notranji in zunanji omet

# Izolator

**BETONIT,**  
kem. izd. Maribor  
(Zahtevajte navodila.)

Zaloga MURSKA SOBOTA,  
Aleksandrova c. 19. (pri Fafliku)

## Otroški voziček

se ugodno proda. Naslov v uredništvu.

## Cenjeni odjemalci!

Vljudno Vam sporočamo, da z 30. junijem 1938 tvrdka

**Brata Šiftar & Hahn**  
preneha svoje delovanje.

Ob tej priliki se cenj. odjemalcem najtopleje zahvaljujemo za dosedanje izkazano zaupanje.

Z odličnim spoštovanjem  
**BRATA ŠIFTAR IN HAHN**  
Murska Sobotica.

Tem potem vljudno naznanjam, da sem dosedanje detaljno trgovino

**Brata Šiftar & Hahn**

prevzel, ter si bom vsestransko prizadeval, da bodem trgovino v istem obsegu in soliditeti naprej vodil.

Cenjene odjemalce pa prosim, da zaupanje, ki ste ga imeli do prejšnje tvrdke, izkažete v isti meri tudi meni.

Z odličnim spoštovanjem  
**KAROL ŠIFTAR**